

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 8Co/48/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4113233149
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 04. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Kálmánová, PhD.
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2023:4113233149.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Kálmánovej, PhD. a členov senátu JUDr. Vladimíra Novotného a JUDr. Sone Vackovej, v právnej veci žalobkyní: 1. H. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., V. XX/XX, zastúpená: Advokátska kancelária Motyčka, s.r.o., so sídlom Nitra, Štefánikova trieda 52, IČO: 53 503 007, 2. U. L., nar. XX.XX.XXXX, bytom Z., P. XX, proti žalovaným: 1. Y. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., V. XX/XX, 2. H. P., nar. XX.XX.XXXX, bytom X., V. XXB, obaja zastúpení: JUDr. Mária Jakubíková, so sídlom Nitra, Fr. Mojtu 43, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, o odvolaní žalobkyne v 1. rade proti rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 15C/271/2013-295 zo dňa 20. septembra 2021, v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Nitra č. k. 15C/271/2013-356 zo dňa 31. augusta 2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej zamietajúcej časti určenia spoluvlastníckeho podielu žalobkyne v 1. rade v podiele 2/3-ín p o t v r d z u j e .

Žalovaným v 1. a 2. rade proti žalobkyni v 1. rade p r i z n á v a nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. V záhlaví označeným rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa v 1. rade domáhala určenia, že je vlastníčkou nehnuteľnosti v kat. úz. G. „C“ KN parc. č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m², „C“KN parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere XX m² a „C“ KN parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere XX m² tak, ako sú tieto vyznačené v GP č. XXX/XXXX zo dňa 26.11.2012 vyhotovenom A.. T. R., úradne overeným Správou katastra X. dňa 04.12.2012 v podiele X/X-iny a žalobkyňa v 2. rade určenia, že je vlastníčkou týchto nehnuteľností v podiele X/X-iny. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP výrokom, že žalovaní v 1. a 2. rade majú proti žalobcom v 1. a 2. rade nárok na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom v plnom rozsahu.

1.1. Rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ustanovením § 39, § 130 ods. 1, § 132 ods. 1, § 134 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 215 ods. 1, 2 CSP.

1.2. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že žalobkyne žalobu odôvodnili tým, že sú podielové spoluvlastníčky nehnuteľnosti v kat. úz. G., zapísanej na Správe katastra X. v LV č. XXXX ako „E“ KN parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere XXX m² pod B1 na žalobkyňu v 1. rade v podiele X/X-ina a pod B3 na žalobkyňu v 2. rade v podiele XX/XX-ín. Žalovaná v 1. rade je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. G., zapísaných na LV č. XXX v kat. úz. G. „C“KN parc. č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a „C“KN parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere XXX m² v podiele 1/1 a žalovaný v 2. rade je výlučným vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v kat. úz. G., zapísaných

na Správe katastra X. v LV č. XXXX v kat. úz. G. „C“ KN parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere XXX m² v podiele X/X. Časť parc. č. XXXX/X vo vlastníctve žalobkyň sa nachádza na vyššie uvedených nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovaných. Uvedené vyplýva aj z listu Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č. S.-XXXX/XXXX-XXX zo dňa 29.10.2012, ktorý konštatoval, že bola vykonaná nesprávna identifikácia parcely určeného operátu č. XXXX/X. Keďže zo strany žalovaných došlo k posunutiu hranice v neprospech výmery žalobkyň a žalovaní neboli ochotní situáciu riešiť, dala žalobkyňa v 1. rade vyhotoviť geometrický plán XXX/XXXX zo dňa 26.11.2012 A.. T. R. za účelom presného určenia skutočnej hranice medzi nehnuteľnosťami sporových strán. Geometrickým plánom bola z parciel, ktoré sú omylom zapísané vo vlastníctve žalovaných vyčlenená časť, na ktorej sa nachádza parc. č. XXXX/X. Žalovaných oboznámili s geometrickým plánom, opätovne ich vyzvali na doriešenie situácie, avšak bezvýsledne. Žalobkyne uviedli, že majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení, keď z geometrického plánu, ako aj listu Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č. S.-XXXX/XXXX-XXX zo dňa 29.10.2012 vyplýva, že bola vykonaná nesprávna identifikácia parc. č. XXXX/X a časť tejto parcely vo vlastníctve žalobkyň je súčasne zapísaná pod parcelami vo vlastníctve žalovaných.

1.3. Žalovaná v 1. rade navrhla žalobu zamietnuť; podľa jej názoru k posunu došlo v roku XXXX, kedy jej rodičia stavali rodinný dom, v ktorom býva žalobkyňa a jej matka, plot bol postavený okolo roku XXXX. Je vlastníčkou plotu, múrik a stĺpiky boli vysadené ako pôvodne a ona vymenila pletivo asi pred 10 alebo 11 rokmi. Býva s matkou v rodinnom dome. Žalovaný v 2. rade na jej pozemku vybagroval ryhu, do ktorej bolo uložené vedenie plynu, elektriny, vodovodného potrubia, pri bagrovaní starý plot nebol poškodený. Žalovaný v 2. rade navrhol rovnako žalobu zamietnuť. Uviedol, že stavia rodinný dom v zadnej časti pozemku parc. č. XXXX/X, z pôvodnej parcely č. XXXX/X boli GP A.. M. vytvorené parc. č. XXXX/X a XXXX/X, nadobudol parc. č. XXXX/X a parc. č. XXXX/X titulom darovacej zmluvy Y Je vlastníkom parc. č. XXXX/X a č. XXXX/X od roku 2010, sporný plot je starým plotom, bol postavený okolo roku 1970. Bol názoru, že žalobkyňiam nezaberá žiadnu plochu, lebo plot bol postavený v roku 1970.

1.4. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že minimálne od roku 1970, kedy A.. O. vyhotovila dňa 29.10.1970 geometrický plán č. XXX-XXX-XX, ktorým došlo k zameraniu nehnuteľností a ktorý bol podkladom pre vytyčenie hraníc pozemkov žalovaných, respektíve ich právnych predchodcov, boli pozemky právnymi predchodcami žalovanej v 1. rade a neskôr aj žalovanou v 1. rade užívané ako ich vlastné bez toho, aby boli vo svojej držbe kýmkoľvek rušení. Súd mal preukázané, že nehnuteľnosti boli zamerané rodičmi žalovanej v 1. rade za účelom vytvorenia stavebného pozemku a po zameraní A.. O. došlo k vytvoreniu faktickej hranice medzi pozemkami v prírode reálnym odčlenením formou oplotenia. Následne sa otec žalovanej v 1. rade darovacou zmluvou NZ XXX/XX stal výlučným vlastníkom parcely č. XXXX a XXXX, pričom výmera parcely č. XXXX a č. XXXX podľa pzkn. vl. č. XXX je X XXX m² a je uvedená aj v darovacej zmluve s tým, že výmera parcely č. XXXX, ktorú mohol otec žalovanej v 1. rade reálne užívať bola X XXX m² a celková výmera parcely č. XXXX je podľa pzkn. vl. č. XXX až X XXX m². Súd skúmal aj dobromyseľnosť právneho predchodcu žalovanej v 1. rade, otca a z dokazovania nevyplývala pochybnosť o jeho dobromyseľnosti s poukazom na to, že ako právny laik sa v tej dobe spoliehal na správne zrealizovaný geometrický plán a neskôr na to, že darovacia zmluva, ktorou fakticky vstúpil do vlastníctva predmetných nehnuteľností bola spísaná a zaregistrovaná štátnym notárstvom v X.. Podľa názoru súdu otec žalovanej v 1. rade nemal žiaden dôvod spochybňovať ktoréhokoľvek z uvedených odborných úkonov, ktoré predchádzali jeho vlastníctvu k veci. Súd sa stotožnil s tvrdením žalovanej v 1. rade, že jej právny predchodca bol pri vstupe do držby nehnuteľností s ohľadom na všetky okolnosti dobromyseľný a to aj v súvislosti s okolnosťou, že v geometrickom pláne je uvedené, že identifikácia parciel bola obtiažna. Súd sa stotožnil aj s tvrdením žalovaných, že prvé merania, na základe ktorých dochádzalo k vytváraniu a zakresľovaniu hraníc pôvodných pozemno-knižných parciel do verejných kníh boli nepresné a každé ďalšie merania mali za následok posun nielen hraníc pozemkov, ale aj zmenu vo výmerách jednotlivých parciel. Ide o zmeny, ktoré sú aktuálne aj v súčasnosti, keďže samotná vyhláška Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č. 87/2013 narába s pojmom polohová odchýlka. Rovnako svedok A. E. potvrdil, že v roku 1970 geodeti nedávali súradnice a že A.. H. v teréne zamerala obvod parcely č. XXXX. Dodal, že po realizácii vyššie uvedených úkonov a najmä po ohradení pozemku nebolo užívanie pozemku nikým spochybnené a nikto sa voči otcovi žalovanej v 1. rade nedomáhal vrátenia (časti) svojho vlastného pozemku. Dokonca svedok J. Y., ktorého navrhla vypočuť žalobkyňa v 1. rade práve za účelom, aby ozrejmil, či právny predchodcovia žalovanej v 1. rade svoj pozemok skutočne oplotili v 70 rokoch minulého storočia súdu uviedol, že predmetný plot bol postavený okolo roku 1970 a odvtedy sa jeho poloha nikdy nezmenila. Dobromyseľnosť otca žalovanej v 1. rade nespochybňuje ani žalobkyňami predložený Dotazník a čestné vyhlásenie z 23.11.1970, z

ktorého má podľa nich vyplývať, že ak je preškrtnuté parcelné číslo pozemku XXXX, k preškrtnutiu došlo až dodatočne, keď si matka otca žalovanej v 1. rade a otec žalovanej v 1. rade uvedomili, že nie sú vlastníkami parcely č. XXXX. Podľa názoru súdu nie je možné z predloženého dôkazu odvodiť, že v roku XXXX, po vyhotovení geometrického plánu a pred podpísaním darovacej zmluvy, bola rodine J. známa skutočnosť, že nie sú vlastníkami parcely XXXX a že si boli vedomí toho, že otec žalovanej v 1. rade si časť z tejto parcely neoprávnene prisvojuje. Podľa názoru súdu ide o špekuláciu, pričom nebolo preukázané, že číslo parcely XXXX bolo prečiarknuté až dodatočne, preto následne z tejto nepreukázanej teórie odvodzovať vedomosť otca žalovanej o protiprávnosti jeho konania hodnotil súd ako absurdné.

1.5. V konaní bolo preukázané, že žalovaná v 1. rade vstúpila do držby sporných nehnuteľností v roku 1983 titulom dedenia rozhodnutím D XXXX/XX. Súd sa nestotožnil s názorom žalobkyň, že ak žalovaná v 1. rade žila s jej právnymi predchodcami v jednej domácnosti vedela, aké právne úkony realizujú, a preto nemohla byť dobromyseľná vo svojej držbe po úmrtí otca. V čase uzavretia darovacej zmluvy v roku 1972 mala 16 rokov, nebola prítomná pri žiadnom z úkonov popísaných vyššie a nemala ani dôvod bližšie sa zaoberať správnosťou a súladom právnych úkonov svojich právnych predchodcov. Naopak, rovnako ako jej otec, mohla byť dôvodne presvedčená o správnosti a zákonnosti všetkých postupov, čo mohla bez pochyb prezumovať aj v súvislosti s tým, že pozemky, ktoré jej rodina užívala, boli riadne oplotené a žiadna osoba ich užívanie nenamietala. Taktiež mala vedomosť o tom, že držby nehnuteľností sa jej otec chopil na podklade riadneho nadobúdacieho titulu - darovacej zmluvy, ktorej podkladom bol zároveň riadne vypracovaný geometrický plán z 29.10.1970. Ak by aj boli pochybnosti otca žalovanej v 1. rade o jeho dobromyseľnosti v tom, že nehnuteľnosti užíval v dobrej viere, že mu patria, je preukázané, že žalovaná v 1. rade predmetnú nehnuteľnosť užíva nerušene už viac ako 10 rokov, teda minimálne od roku 1993 ňou bola vydržaná, keďže v pokojnej držbe ju nikto nerušil až do roku 2012. Tak ako je už vyššie uvedené, predpokladom oprávnenosti držby je to, aby ten kto s vecou nakladá ako so svojou, bol so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu vec ako vlastníkovi patrí. Súd poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR vo veci 5Cdo/49/2010, v ktorom súd konštatuje, že v dobrej viere je držiteľ, ktorý sa domnieva, že mu držaná vec alebo vykonávané právo patrí, aj keď v skutočnosti tomu tak nie je. Držiteľ je teda ohľadom existencie svojho práva v omyle, ktorý sa môže vzťahovať k právnym skutočnostiam, k osobám alebo k právnej úprave. Základom oprávnenej držby je teda ospravedliteľný omyl. Ospravedliteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že myliaci sa postupoval s obvyklou opatrnosťou, ktorú možno so zreteľom k okolnostiam konkrétneho prípadu požadovať. Prípacom omylu, ktorý ospravedliteľný nie je, je napríklad, ak sa niekto uchopí držby nehnuteľnosti na základe ústnej zmluvy o prevode nehnuteľnosti, pretože nemôže byť s ohľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že je vlastníkom veci, a to ani v prípade, ak je presvedčený, že takáto zmluva k nadobudnutiu vlastníctva k nehnuteľnosti postačuje a jej zápis v katastri nehnuteľnosti je len formálnym úkonom. Držba nehnuteľnosti, ktorá sa o takú zmluvu opiera, nemôže viesť k vydržaniu.

1.6. Súd uviedol, že v posudzovanom prípade však ide o úplne iné okolnosti, za akých sa žalovaná v 1. rade, ale aj jej otec dostali do držby nehnuteľností tak, ako je opísané vyššie. Posudzujúc všetky okolnosti predmetnej veci poukázal na ďalšie aspekty, ktoré majú byť v osobitostiach tohto prípadu zohľadnené. Ide o okolnosť, ako vec opustila sféru pôvodného vlastníka, ako aj to, či dôkazy predložené v konaní indikujú, že by mohlo ísť o účelové prevody nehnuteľností. Okolnostiam, ako nehnuteľnosti opustili sféru pôvodného vlastníka sa súd podrobne venoval vyššie a čo sa týka účelovosti, žiaden z predložených a vykonaných dôkazov nesmeroval k tomu, že by dedičské rozhodnutie z roku 1983, alebo darovacie zmluvy z roku 1972 a 2011 trpeli podozrením z účelovosti takýchto prevodov. Otec žalovanej v 1. rade sa opiera o riadne vyhotovený geometrický plán a žalovanú v 1. rade niekoľko desaťročí nikto neobmedzoval vo výkone jej užívacieho a neskôr aj vlastníckeho práva. Žalovaná v 1. rade bola v plnom rozsahu oprávnená s nehnuteľnosťami nakladať ako so svojimi, o čom svedčí to, že nehnuteľnosti zdedila v riadnom dedičskom konaní, ako aj fakt, že prvé námietky k spornosti pozemkov boli vyjadrené až po prevedení nehnuteľností na žalovaného v 2. rade, v roku 2012.

2. Proti rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa v 1. rade, ktorá navrhla rozsudok zmeniť, žalobe vyhovieť a priznať jej právo na náhradu trov konania v rozsahu 100%, alebo zmeniť rozsudok v časti výroku o náhrade trov konania a z dôvodov hodných osobitného zreteľa žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznať. Za dôvody hodné osobitného zreteľa označila preukázanú skutočnosť, že pri zameriavaní pozemku v roku 1970 došlo k nesprávnemu zameraniu parc. č. XXXX v jej prospech na úkor parcely žalobcov č. XXXX, žalobcovia boli ukrátení vo vlastníckych právach v prospech žalovaných.

2.1. Odvolanie vo veci samej odôvodnila nesprávnymi skutkovými zisteniami, nesprávnym právnym posúdením veci. Nestotožnila sa so závermi súdu prvej inštancie o vydržaní, s posúdením dobromyseľnosti pôvodného vlastníka sporných nehnuteľností a následnej dobromyseľnosti nadobúdateľov. Uviedla, že súd a tiež žalovaní skonštatovali, že pôvodné zameranie bolo nesprávne. Súd dobromyseľnosť pôvodného vlastníka J. J. odôvodnil tým, že ako právny laik „bezbreho“ veril meraniam geodetky O., na základe čoho boli spísané právne úkony a celý stav zapísaný do katastra nehnuteľností. Podľa nej každý vlastník nehnuteľnosti má okrem svojich práv aj povinnosti, vrátane povinnosti byť bdelým vlastníkom a preto, ak by P. J. ním bol, nikdy by nemohol nadobudnúť viac práv ako sám mal. Musel vedieť, že mu bolo zameraných a nadobudol väčšiu výmeru, ako mu patrila, pričom k tomu došlo ne/úmyselným využitím chyby v meraní na strane p. O.; mlčky si nechal do vlastníctva prepísať aj spornú nehnuteľnosť. Ako obdarovaný nadobudol podiel XXXX/XXXXX parc. č. XXXX darovacou zmluvou z 01.03.1972 od matky. V tom čase bol už podielovým spoluvlastníkom v podiele XXXX/XXXXX, teda ako bdely vlastník musel vedieť, akú celkovú výmeru má celá parcela, preto je logické, že ak sa dostatočne a bezdôvodne výmera zvýšila o XXX m² bez akéhokoľvek právneho titulu, nemohol byť pri nadobudnutí vlastníckeho práva dobromyseľný. Z darovacej zmluvy vyplýva, že v čase podpisu mal postavený na pozemku rodinný dom, teda minimálne v roku 1970 musel vedieť, kde je hranica parc. č. XXXX; táto bola geometrickým plánom nesprávne a bez právneho dôvodu zväčšená o časť vedľajšej parcely č. XXXX. To, že o tom musel vedieť, aj keď nebol bdelym vlastníkom, svedčí spôsob usporiadania výstavby rodinných domov na ulici, uličná čiara a umiestnenie susedných stavieb, vrátane hraníc pozemku. Na základe dostupných informácií z katastra je vidieť spôsob výstavby rodinných domov, uličná čiara, minimálna hranica stavby domu od ulice približne 10 metrov, hranice rodinných domov a hranice k vedľajšiemu pozemku - je zrejmé, že každý rodinný dom má vedľa pozemku pás k hranici susednej parcely o šírke X metre. Napriek tomu, že P. J. má rodinný dom postavený s uličnou čiarou 10 metrov, vedľa rodinného domu k vedľajšiemu má cez X metre na úkor susednej parc. č. XXXX. Z výsluchov je zrejmé, že plot bol postavený až v roku 1970, teda rozhodne to nebol zaužívaný stav v čase vyhotovenia geometrického plánu. Z uvedeného je zrejmé, že ku každému pozemku končila hranica ihneď za bránou, avšak P. J. svoj pozemok vedome rozšíril bez právneho titulu na úkor susednej parcely. Uviedla, že otázka nadobudnutie vlastníckeho práva na základe absolútne neplatného právneho úkonu bola vyriešená v rozhodnutí veľkého senátu zo dňa 27.04.2021 sp. zn. 10VObdo/2/2020. Pre absenciu vlastníckeho práva darcu k XXX m² je nesporné, že darovacia zmluva, titulom ktorej mal túto časť parcely nadobudnúť, je neplatným právnym úkonom, preto sa nemohol stať zákonným vlastníkom tejto časti parcely. V priebehu súdneho konania zo strany žalovaných nebolo prezentované akékoľvek odborné vyjadrenie, ani predložený žiadny dôkaz preukazujúci pravdivosť tvrdenia ohľadne nepresnosti realizovaných zameraní geodetmi v roku 1970. Je nesporné, že pre posúdenie takýchto tvrdení sú nevyhnutné odborné znalosti, pričom súd postupoval pri vyhodnotení tejto argumentácie v rozpore s § 206 CSP, hoci išlo nesporne o podstatnú otázku, ktorá mala priamy vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Z verejne dostupných informácií je zrejmé, že zameranie hraníc pozemkov z roku 1970 prebiehali v rámci odchýlky maximálne pár centimetrov, rozhodne nie ako viac ako 1 meter na šírku a 100 metrov na dĺžku.

3. Žalovaní v písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhli rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať im náhradu trov konania. Stotožnili sa so závermi súdu prvej inštancie, ktorý vykonal rozsiahle dokazovanie a správne zistil skutkový stav veci. Poukázali na to, že sa žalobkyňa prihlásila k vlastníckemu právu v roku 2011, resp. v roku 2012, pritom jej právni predchodcovia rodičia P. L., a J. L. jej a ani jej právnemu predchodcovi - otcovi neohlásili, že im zobrali sporné pozemky. Je nepochopiteľný postoj žalobkyne, keď na pojednávaní dňa 12.05.2021 vypovedala, že vie o existencii rozsudku sp. zn. 10C/240/1980, kde žalobcovia boli jej rodičia a domáhali sa vydržania vlastníckeho práva k parc. č. XXXX/X a X v kat. úz. G., ktoré sú susedné nehnuteľnosti a to titulom zámeny s pôvodnými spoluvlastníkmi. Rodičia žalobkyne priznali v uvedenom konaní, že časť pozemkov na parc. č. XXXX a parc. č. XXXX zamenili so Y. H.. Tieto parcely od 40. rokov neužívajú, užíval ju Š. H., po jeho smrti dcéra J. Y., rod. H. so svojimi právnymi nástupcami A.. J. Y.. Ďalej sa žalobkyňa vyjadrila na pojednávaní, že pokiaľ tento spor vyhrá, pozemok by p. Y. vrátil. Nie je bežné takto vystupovať v súdnom konaní a domáhať sa vlastníctva k sporným pozemkom, ktoré boli v minulosti reálne vymenené a venovať tejto právnej veci čas, peniaze a následne previesť nehnuteľnosti tretej osobe. K námietke žalobkyne k nesprávnym vyhodnoteniam vydržania vlastníckeho práva a dobromyseľnosti jej právneho predchodcu uviedla, že jej rodičia celý život pracovali v robotníckych profesiách. V 70. rokoch, keď stavali dom súp. č. XX, mali záujem na vybudovaní oplotenia, aby im stavebný materiál nebol odcudzený. Oplotenie vybuďovali v súlade s geometrickým plánom geodetky A.. O. - H.. V tejto dobe a ani v

súčasnosti nie je bežné, aby vlastník kontroloval geodeta, či mu správne vyhotovil geometrický plán, keď navyše v ňom bola uvedená identifikácia obtiažna, pretože časť pozemnoknižných parciel je združených v JRD. Zmluvy, ktorými právny predchodca nadobudol vyhotovovali notári, takže jej otec sa spoľahol na správnosť právnej stránky veci. Darovacia zmluva bola registrovaná štátnym notárstvom, pričom bolo uvedené, že parc. č. XXXX - roľa je o výmere XXXX m² a zvyšok je v užívaní socialistickej organizácie. Súd vypočul v konaní aj geodetov a odborného radcu na katastrálnom úrade A.. E., ktorý uviedol, ako postupoval v X konaniach, vysvetlil rozdiel medzi parcelami reg. „E“ a parcelami reg. „C“ v geometrickom pláne A.. H. bola záväzne určená vlastnícka hranica pôvodných parc. č. XXXX/X a 2. Podľa katastrálnych zákonov nie je výmera pozemkov záväzným údajom katastra, tá je iba v prípade registra „C“. K námietke ohľadne výstavby rodinných domov uviedla, že z bežného pohľadu na katastrálnu mapu je evidentné, že susedné nehnuteľnosti evidované na LV č. XXXX a XXX boli dodatočne k domovej nehnuteľnosti dostavané v roku 2018 a teda dodatočne bola znížená i výmera od susedných nehnuteľností oproti pôvodnej vzdialenosti. Nehnuteľnosti na LV č. XXXX ako parc. č. XXXX/X pre kat. úz. G. evidované na vlastníka J. M. majú šírku na prvý pohľad do katastrálnej mapy medzi rodinným domom súp. č. XX a susedným pozemkom oveľa väčšiu ako X metre. Nie je pravdivé tvrdenie žalobkyne, že P. J. mal ako jediný atypickú šírku pozemku. Poukázala na to, že technika merania v roku 1970 a v súčasnosti je neporovnateľná. Vo vypracovaných geometrických plánoch v 70. rokoch boli merania hraníc pozemkov realizované evidenčným spôsobom, t. j. písmom a optickými hranolmi vzhľadom na hranice susedných pozemkov ako boli najbližšie ploty stavby a pod., pričom povaha týchto hraníc bola rovnako overená len písmom. Geometrické určenie hraníc v takto vyhotovených geometrických plánoch, ktoré boli zapísané do katastra nehnuteľností je záväzný údaj, nie je možné hranice posúvať na základe súčasných meraní bez toho, aby bolo preukázané, že došlo k zmene geometrického určenia pozemkom. Jednostranným posunom hranice by došlo k porušeniu platného stavu katastra nehnuteľností, pretože geometrický plán je technickým podkladom príslušnej platnej právnej listiny. Geometrický plán A.. O. bol vypracovaný chybné, poplatný svojej dobe, čo vyplýva z podkladov nachádzajúcich sa v súdnom spise. Určite nebol nikto takto chybné vyhotovený úmyselne ale z údajov, ktoré mala v tom čase k dispozícii.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnuté, v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359 CSP, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti (§ 363 CSP), viazaný rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal odvolanie žalobkyň bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), pretože nepovažoval za potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nevyžadoval si to dôležitý verejný záujem, s následným verejným vyhlásením rozhodnutia (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne v 1. rade nie je dôvodné.

5. Predmetom konania je žaloba, ktorou sa žalobkyne domáhali určenia, že žalobkyňa v 1. rade je vlastníčkou nehnuteľnosti v kat. úz. G., špecifikovanej v bode X.X. v podiele X/X-iny a žalobkyňa v 2. rade je vlastníčkou týchto nehnuteľností v podiele X/X-iny na tom skutkovom základe, že sú podielové spoluvlastníčky nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v kat. úz. G., zapísanej v LV č. XXXX ako „E“ KN parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere XXX m² pod B1 na žalobkyňu v 1. rade v podiele X/X-ina a pod B3 na žalobkyňu v 2. rade v podiele XX/XX-ín. Žalovaná v 1. rade je výlučnou vlastníčkou nehnuteľností v kat. úz. G., zapísaných v LV č. XXX v kat. úz. G. „C“ KN parc. č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² a „C“ KN parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere XXX m² v podiele X/X a žalovaný v 2. rade je výlučným vlastníkom nehnuteľností v kat. úz. G., zapísaných v LV č. XXXX v kat. úz. G. „C“ KN parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere XXX m² v podiele X/X. Časť parc. č. XXXX/X vo vlastníctve žalobkyň sa nachádza na vyššie uvedených nehnuteľnostiach vo vlastníctve žalovaných v 1. a 2. rade, ako vyplýva aj z listu Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č. S.-XXXX/XXXX-XXX zo dňa 29.10.2012, ktorý konštatoval, že bola vykonaná nesprávna identifikácia parcely určeného operátu č. XXXX/X. Keďže podľa tvrdení žalobkyň, že zo strany žalovaných došlo k posunutiu hranice v neprospech výmery žalobkyň a žalovaní neboli ochotní situáciu riešiť, nechala žalobkyňa v 1. rade vyhotoviť geometrický plán GP č. XXX/XXXX zo dňa 26.11.2012 A.. T. R. za účelom presného určenia skutočnej hranice medzi nehnuteľnosťou vo vlastníctve žalobkyň a nehnuteľnosťami vo vlastníctve žalovaných. Bolo zistené, že geometrickým plánom bola z parciel, ktoré sú omylom zapísané vo vlastníctve žalovaných, vyčlenená časť, na ktorej sa nachádza parc. č. XXXX/X.

5.1. Súd prvej inštancie rozsudkom č. k. 15C/271/2013-155 zo dňa 28. januára 2016 (prvým v poradí) žalobe vyhovel a zaviazal žalovaných nahradiť žalobkyňiam trovy konania. Krajský súd v Nitre

uznesením č. k. 8Co/281/2018 - 228 z 18. júna 2020 zrušil prvoinštančný rozsudok a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keďže odôvodnenie napadnutého rozsudku neobsahovalo skutkové zistenia a právne posúdenie veci ohľadne dôvodnosti žaloby, keď súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku uviedol len to, že s poukazom na vykonané dokazovanie (keď poukázal na obsah iba niektorých z vykonaných dôkazov) mal za preukázanú dôvodnosť podanej žaloby. Odôvodnenie ale neobsahovalo ani skutkové zistenia a ani o obrane žalovaných, že mohli vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nadobudnúť vydržaním.

5.2. Súd prvej inštancie následne vo veci rozhodol odvolaním napadnutým rozsudkom (druhým v poradí) zamietnutím žaloby a žalovaným proti žalobkyniam priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že minimálne od roku 1970, od kedy A.. O. vyhotovila dňa 29.10.1970 geometrický plán č. XXX-XXX-XX (ktorým došlo k zameraniu nehnuteľností a ktorý bol podkladom pre vytyčenie hraníc pozemkov žalovaných, resp. ich právnych predchodcov) boli tieto pozemky právnymi predchodcami žalovanej v 1. rade a neskôr aj žalovanou v 1. rade užívané ako ich vlastné, bez toho aby boli vo svojej držbe kýmkoľvek rušení. Súd prvej inštancie taktiež uviedol, že sa otec žalovanej v 1. rade stal na základe darovacej zmluvy sp. zn. NZ XXX/XX výlučným vlastníkom parcely č. XXXX a XXXX, pričom výmera parcely č. XXXX a XXXX podľa pzkn. vl. č. XXX je X.XXX m² a v darovacej zmluve sa rovnako uvádza celková výmera X.XXX m² s tým, že výmera parcely č. XXXX, ktorú mohol otec žalovanej v 1. rade reálne užívať bola X.XXX m² a celková výmera parcely č. XXXX je podľa pzkn. vl. č. XXX až X XXX m². Skúmaním dobromyseľnosti právneho predchodcu žalovanej v 1. rade (otca žalovanej v 1. rade) dospel k záveru, že z dokazovania nevyplývala pochybnosť o jeho dobromyseľnosti s poukazom na to, že ako právny laik sa v tej dobe spoliehal v prvom rade na správne zrealizovaný geometrický plán a neskôr na to, že darovacia zmluva, ktorou fakticky vstúpil do vlastníctva predmetných nehnuteľností, bola spísaná štátnym notárom a zároveň bola zaregistrovaná Štátnym notárstvom v X., keď podľa názoru súdu prvej inštancie vyjadrenom v napadnutom rozhodnutí otec žalovanej v 1. rade nemal absolútne žiaden dôvod na spochybňovanie ktoréhokoľvek z týchto vyššie uvedených čisto odborných úkonov, ktoré predchádzali jeho vlastníctvu k veci, v dôsledku čoho sa stotožnil s tvrdením žalovanej v 1. rade, že právny predchodca žalovanej v 1. rade bol pri vstupe do držby žalovaných nehnuteľností s ohľadom na všetky okolnosti dobromyseľný (bod 18. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia). Ďalej súd prvej inštancie mal za to, že žalovaná v 1. rade vstúpila do držby žalovaných nehnuteľností v roku 1983, titulom dedenia rozhodnutím G. na Štátnom notárstve v X.. Vyjadril, že ak by aj boli pochybnosti otca žalovanej v 1. rade o jeho dobromyseľnosti v tom, že nehnuteľnosti užíval v dobrej viere, že mu patria, čo však nie sú, je preukázané, že žalovaná v 1. rade predmetnú nehnuteľnosť, užíva nerušene už viac ako 10 rokov, teda minimálne od roku 1993 ňou bola vydržaná, keďže v pokojnej držbe ju nikto nerušil až do roku 2012 (bod 19. odôvodnenia napadnutého uznesenia). Záverom konštatoval, že žalovaná v 1. rade bola v plnom rozsahu oprávnená s nehnuteľnosťami nakladať ako so svojimi, o čom v prvom rade svedčí to, že predmetné nehnuteľnosti zdedila v riadnom dedičskom konaní, ako aj fakt, že prvé námietky smerom k spornosti predmetných pozemkov boli vyjadrené až po prevedení nehnuteľností na žalovaného v 2. rade, v roku 2012 /2011 pozn. odvolacieho súdu/ (bod 20. odôvodnenia napadnutého uznesenia).

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

7. Žalobkyňa v 1. rade v podanom odvolaní vytýkala, že súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

7.1. K nesprávnym skutkovým zisteniam odvolací súd konštatuje, že citovaný odvolací dôvod je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých súd prvej inštancie vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 CSP, a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú aj také skutkové zistenia, ktoré súd prvej inštancie založil na chybnom hodnotení dôkazov. Typovo ide o situáciu, kde je logický rozpor v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu, alebo ktoré vyšli najavo inak z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti,

eventuálnej vierohodnosti alebo ak výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 192 až § 194 CSP.

7.2. Nesprávnym právnym posúdením veci podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

8. Odvolací súd v prvom rade uvádza, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že na základe geometrického plánu (ďalej „GP“) č. XXX-XXX-XX zo dňa 29.10.1970 (ktorým došlo k zameraniu susedných nehnuteľností resp. parc. č. XXXX a parc. č. XXXX v kat. úz. G.) vypracovaného A.. O. došlo k navýšeniu výmery bývalej parcely č. XXXX (parcely vo vlastníctve právnych predchodcov žalovaných) na úkor parcely č. XXXX (parcely vo vlastníctve právnych predchodcov žalobkýň). Táto skutočnosť bola otázkou podstatného (fundamentálneho) významu, ktorej zodpovedanie má vplyv na rozhodnutie vo veci samej práve otázka týkajúca sa nadobudnutia vlastníckeho práva vydržaním zo strany žalovaných, resp. ich právneho predchodcu. Ako už bolo odvolacím súdom vyššie uvedené, súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím zamietol žalobu v dôsledku záveru, že žalovaná v 1. rade, resp. jej otec ako právny predchodca nehnuteľností (v kat. úz. G. „C“ KN parc. č. XXXX/X zastavané plochy a nádvoria o výmere XX m², „C“ KN parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere XX m² a „C“ KN parc. č. XXXX/X orná pôda o výmere XX m² tak, ako sú tieto vyznačené v GP č. XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX vyhotovenom A.. T. R., resp. nehnuteľnosti, o ktoré sa navýšila výmera susedného pozemku žalovaných) vydržali ako dobromyseľní držitelia, konajúci v ospravedlniteľnom omyle. Zodpovedanie vyššie nastolenej otázky je nevyhnutné považovať za podstatné najmä v dôsledku toho, že v priebehu konania bolo preukázané (zároveň aj nesporné) to, že geometrickým plánom č. XXX-XXX-XX, ktorý bol podkladom pre vytyčenie hraníc pozemkov, vypracovaným A.. O. dňa 29.10.1970, ktorým došlo k zameraniu nehnuteľností v neprospech žalobkýň (uvedený záver vyplynul jednak z listu Úradu geodézie, kartografie a katastra SR č. S.-XXXX/XXXX-XXX zo dňa 29.10.2012, v ktorom bolo konštatované, že bola vykonaná nesprávna identifikácia parcely určeného operátu č. XXXX/X ale aj z geometrického plánu č. XXX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX vyhotoveného A.. T. R., za účelom presného určenia skutočnej hranice medzi nehnuteľnosťou vo vlastníctve žalobkýň a nehnuteľnosťami vo vlastníctve žalovaných, ktorým bolo zistené, že GP č. XXX-XXX-XX vypracovaným A.. O. dňa 29.10.1970 bola z parciel, ktoré sú omylom zapísané vo vlastníctve žalovaných vyčlenená časť, na ktorej sa nachádza parc. č. XXXX/X). V rámci posúdenia dôvodnosti žaloby (tak ako aj súd prvej inštancie správne uviedol) bolo nevyhnutné zaoberať sa námietkou žalovaných ohľadom ich nadobudnutia vlastníckeho práva „k sporným nehnuteľnostiam“ vydržaním a s tým súvisiacou otázkou dobromyseľnosti držby žalovaných a ich právnych predchodcov.

9. V zmysle ustanovení § 129 ods. 1 a § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka oprávneným držiteľom je ten, kto nakladá s vecou ako s vlastnou a je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí. Dobromyseľnosť teda znamená, že držiteľ je ohľadne existencie svojho práva v omyle. Posúdenie, či držiteľ je alebo nie je dobromyseľný, treba hodnotiť vždy objektívne, a nie iba zo subjektívneho hľadiska (osobného presvedčenia) účastníka, a treba vždy brať do úvahy, či držiteľ pri bežnej (normálnej) opatrnosti, ktorú možno s ohľadom na okolnosti a povahu daného prípadu od každého požadovať nemal, resp. nemohol mať po celú vydržačiu dobu dôvodné pochybnosti o tom, že mu vec patrí. O dobromyseľnosti možno hovoriť tam, kde držiteľ drží vec v omyle, že mu vec patrí a ide pritom o omyl ospravedlniteľný. Ospravedlniteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci sa postupoval s obvyklou mierou opatrnosti, ktorú možno so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu od každého požadovať (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 30/2010). Je nutné zdôrazniť, že pri posudzovaní oprávnenosti držby treba vychádzať zo zásady, že jej predpokladom je presvedčenie nadobúdateľa, že nekoná bezprávne, ak si určitú vec prisvojuje. Ide o psychický stav, o jeho vnútorné presvedčenie, ktoré sa prejavuje aj navonok a z ktorého možno vyvodiť, že sa dôvodne považuje za vlastníka veci. Medzi základné okolnosti, ktoré budú svedčiť o oprávnenosti držby patrí aj okolnosť, ako vec nadobudol - či mu svedčí nejaký oprávnený nadobúdací titul. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám o sebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 260/2008).

10. Odvolací súd v súvislosti s posudzovaním oprávnenosti držby zo strany právneho predchodcu žalovanej v 1. rade a jeho konaním v ospravedliteľnom omyle, ktorý mal založiť podklad pre vydržanie spornej nehnuteľnosti uvádza, že sa nemohol stotožniť s právnym záverom súdu prvej inštancie, ktorý s poukazom na vykonané dokazovanie uviedol, že u otca žalovanej v 1. rade nebola zistená žiadna pochybnosť o jeho dobromyseľnosti, ktorú odvodzoval súd prvej inštancie najmä od toho, že otec žalovanej nemohol vedieť o nesprávnosti geometrického plánu vyhotoveného A.. O. a následne aj od darovacej zmluvy spísanej formou notárskej zápisnice (č. NZ XXX/XX) štátnym notárom zaregistrovanej Štátnym notárstvom v X., ktorou ako uviedol súd prvej inštancie fakticky vstúpil do vlastníctva predmetných nehnuteľností.

10.1. Na tomto mieste odvolací súd uvádza, že dobromyseľnosť nadobúdateľa nehnuteľnosti v zásade závisí od existencie právneho titulu, ktorým nadobúdateľ nehnuteľnosti vstupuje do držby ako oprávnenej. V súvislosti s právnou otázkou týkajúcou sa tzv. domnelého právneho dôvodu (titulus putativus), ktorý by v danom prípade mohol byť odvodzovaný od GP plánu č. XXX-XXX-XX vypracovaného A.. O., resp. od jeho zápisu v katastrálnom operáte týmto geometrickým plánom dospel odvolací súd k záveru, že „chyba“ v katastrálnom operáte spôsobená geometrickým plánom č. XXX-XXX-XX (ani samotný geometrický plán) nebola spôsobilá založiť titulus putativus (domnelý právny dôvod), keďže táto skutočnosť nepredstavuje relevantný právny titul na vstup do držby a užívania dotknutého pozemku nad rozsah právneho stavu vyplývajúceho z celkovej výmery pozemku (obdobne Najvyšší súd SR sp. zn. 7Cdo/7/2022 zo dňa 28.02.2023). Z uvedeného dôvodu preto nebolo možné stotožniť sa s právnym záverom súdu prvej inštancie, v rámci ktorého odvíjal existenciu vydržania od chyby v katastrálnom operáte, resp. od geometrického plánu, ktorým došlo k posunu výmery susedných pozemkov; táto skutočnosť objektívne nie je spôsobilá založiť počiatok vydržania (aj napriek tomu, že by právny predchodca žalovanej ako laik nemohol zistiť nesprávnosť výmery, či prípadnej chyby v geometrickom pláne). Založiť počiatok vydržania môže iba právny titul, resp. domnelý právny titul (obdobne uviedol Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 7Cdo/7/2022 zo dňa 28.02.2023). Posúdenie toho, či držiteľ (v prejednávacom prípade otec žalovanej v 1. rade) bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec patrí, nemôže vychádzať iba zo subjektívnych predstáv držiteľa. Z hľadiska dobromyseľnosti držby ako podmienky nadobudnutia vlastníctva veci vydržaním je právne relevantnou len tá skutočnosť, ktorá má objektívne znaky titulu (prípadne aj len domnelého - putatívneho) nadobudnutia vlastníctva. Vlastníctvo (okrem prípadov nadobudnutia ex lege) sa nadobúda najmä dedením, kúpou, darovaním, výmenou. Domnelým (putatívnym) titulom nadobudnutia vlastníctva je určitá skutočnosť, ktorá má navonok znaky riadneho nadobúdacieho titulu (v súlade so zákonom zakladajúceho vznik vlastníctva), chýba pri nej ale niektorá stránka (vlastnosť, znak), ktorú pre nadobudnutie vlastníctva vyžaduje objektívne právo (Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 3Cdo/17/2016 zo dňa 24.04.2017). Z geometrického plánu č. č. XXX-XXX-XX je zrejmé, že bol vypracovaný 29. 10. 1970 a je v ňom vyznačený červenou čiarou rozdiel vo výmere pozemku žalovaných jeho zväčšením; parcela č. XXXX mala pôvodne výmeru XXXX m² a po zameraní sa zvýšila na XXXX m² a u parcely č. XXXX sa pôvodná výmera XXXX m² znížila na výmeru XXXX m². GP bol vyhotovený až po vybudovaní oplotenia a je v ňom uvedené, že v čase vyhotovenia nové hranice boli vyznačené plotom. Významná v konaní bola otázka právneho titulu, na základe ktorého sa otec žalobkyň mohol domnievať, že buduje oplotenie na svojom pozemku. V konaní nebol preukázaný žiadny relevantný právny titul na jeho vstup do držby a pokiaľ ide o darovaciu zmluvu, je potrebné poukázať na to, že bola uzatvorená až v roku 1972, po vybudovaní oplotenia.

10.2. S právnym záverom súdu prvej inštancie o dobromyseľnosti otca žalovanej v 1. rade s poukazom na darovaciu zmluvu, na základe ktorej fakticky vstúpil do užívania predmetných nehnuteľností sa odvolací súd nestotožnil; nemožno opomíňať, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že pred uzatvorením darovacej zmluvy bol otec žalovanej v 1. rade už spoluvlastníkom susednej nehnuteľnosti, vtedajšej parcely č. XXXX a XXXX v podiele XXXX/XXXXXX spolu so svojou matkou, ktorá vlastnila zvyšný podiel v rozsahu XXXX/XXXXXX. Teda otec žalovanej (ako dôvodne argumentovali žalobkyne) bol (podielovým) vlastníkom susediacej nehnuteľnosti (parcely č. XXXX a XXXX) ešte pred vyhotovením GP A.. O. v roku 1970, keď (ako vyplýva zo zápisu v pozemkovoknižnej vložke č. XXX) podiel na tejto nehnuteľnosti v rozsahu XXXX/XXXXXX nadobudol na základe kúpnej zmluvy zo dňa 14.06.1960, v dôsledku čoho pri zachovaní bežnej opatrnosti mu museli byť známe pomery nehnuteľnosti, ktorú vlastnil ako podielový spoluvlastník. vedená skutočnosť je spôsobilá založiť dôvodnú pochybnosť o jeho dobromyseľnosti a konaní o ospravedliteľnom omyle, keďže na základe darovacej zmluvy (uzatvorenej

formou notárskej zápisnice č. NZ XXX/XX, registrovanej dňa 07.03.1972) otec žalovanej v 1. rade nadobudol od svojej matky len zvyšný podiel nehnuteľnosti v rozsahu XXXX/XXXXXX.

10.3. Predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec alebo právo patrí. Otázkou dobromyseľnosti je potrebné posudzovať „so zreteľom na všetky okolnosti“. Súdna prax je jednotná v tom, že posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobromyseľnosť, ako vnútorný psychický stav, je potrebné objektivizovať s prihliadnutím na všetky okolnosti, za ktorých došlo k faktickému nakladaniu s vecou, resp. vykonávaniu práva pre seba. Z týchto okolností potom možno usúdiť, či držiteľ mohol, alebo nemohol rozpoznať, že mu vec alebo právo skutočne patrí. Subjektívny pocit držiteľa nemôže byť sám osebe podkladom pre vydržanie, ak nie je tento pocit vyvolaný okolnosťami objektívne nasvedčujúcimi oprávnenosti držby práva. V dobrej viere je teda držiteľ, ktorý sa domnieva, že mu držaná vec alebo vykonávané právo patrí, aj keď v skutočnosti tomu tak nie je. Držiteľ je teda ohľadom existencie svojho práva v omyle. Základom oprávnenej držby je ospravedliteľný omyl. Ospravedliteľný je omyl, ku ktorému došlo napriek tomu, že mýliaci postupoval s obvyklou opatnosťou, ktorú možno so zreteľom k okolnostiam konkrétneho prípadu požadovať. O ospravedliteľný omyl naopak nejde vtedy, ak mýliaca sa osoba z nedbalosti nevyužila možnosť overiť si skutočnosť rozhodujúce pre uskutočnenie právneho úkonu

10.4. V nadväznosti na všetky vyššie uvedené skutočnosti sa odvolací súd priklonil k záveru, že v prejednávacom prípade aj s poukazom na vykonané dokazovanie nedošlo k preukázaniu skutočnosti svedčiacej tomu, že otec žalovanej v 1. rade konal v ospravedliteľnom omyle, ktorý omyl predstavuje základ oprávnenej držby, resp. základný predpoklad pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Odvolací súd v tejto súvislosti sa ale stotožňuje s právnym názorom, že ak účastník, ktorý vydržanie uplatňuje, sám jeho podmienky splnil, je nadbytočné zaoberať sa aj oprávnenosťou držby jeho predchodcov. Titulom (hoci i putatívny), o ktorý sa opiera oprávnená držba, môže byť ak rozhodnutie o vyporiadaní dedičstva, a to aj v prípade, že poručiteľ v skutočnosti nebol vlastníkom veci (rozhodnutie NS ČR sp. zn. 22 Cdo 1335/2016 z 21. 8. 2016).

11. V kontexte vyššie uvedeného výkladu odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné považovať za vecne správne a to s poukazom na právny záver, že ak by aj boli pochybnosti o dobromyseľnosti otca žalovanej v 1. rade ohľadom toho, či užíval nehnuteľnosti v dobrej viere, že mu patria (ktoré pochybnosti sú v prejednávacom prípade prítomné na základe skutočností už odvolacím súdom zmienených vyššie), tak žalovaná v 1. rade predmetnú nehnuteľnosť užíva nerušene viac ako 10 rokov, teda minimálne od roku 1993 ňou bola vydržaná, keďže v pokojnej držbe ju nikto nerušil až do roku 2011. S uvedeným záverom sa odvolací súd stotožnil najmä s poukazom na tú skutočnosť, že žalovaná v 1. rade po svojom otcovi (v rámci univerzálnej sukcesie) titulom dedenia v roku 1983 nadobudla dedičským rozhodnutím sp. zn. G sporné nehnuteľnosti (ktorá skutočnosť je nesporná). Bolo teda nutné zaoberať sa otázkou, či žalovaná v 1. rade mohla nadobudnúť vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam opierajúc sa o dedičské rozhodnutie sp. zn. G aj napriek tomu, že zo strany jej právneho predchodcu nedošlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním, ako správne postupoval súd prvej inštancie (viď. bod 19. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia).

11.1. Medzi základné okolnosti, ktoré nasvedčujú v prospech oprávnenosti držby veci patrí aj okolnosť, ako došlo k nadobudnutiu veci, resp. či takejto osobe svedčí oprávnený nadobúdaci titul. Vlastníctvo (okrem prípadov nadobudnutia ex lege) sa nadobúda najmä dedením, kúpou, darovaním, výmenou. Z pohľadu posúdenia dobromyseľnosti držby ako predpokladu nadobudnutia vlastníckeho práva k veci vydržaním je právne relevantnou len skutočnosť majúca objektívne znaky titulu prípadne domnelého titulu. Domnelým (putatívny) titulom nadobudnutia vlastníctva je určitá skutočnosť, ktorá má navonok znaky riadneho nadobúdacieho titulu (v súlade so zákonom zakladajúceho vznik vlastníctva), chýba pri nej ale niektorá stránka (vlastnosť, znak), ktorú pre nadobudnutie vlastníctva vyžaduje objektívne právo. Takýmto domnelým titulom môže byť v praxi napríklad dedičské rozhodnutie o nadobudnutí veci, ktorá však v čase smrti poručiteľa objektívne nepatrila do jeho majetku), neprávoplatné rozhodnutie súdu určujúce vlastníctvo veci, kúpna alebo darovacia zmluva, ktorá je z niektorého dôvodu neplatná (Najvyšší súd SR v uznesení sp. zn. 3Cdo/17/2016 zo dňa 24.04.2017). Odvolací súd poukazuje aj na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu ČR, ktorá netvorí ustálenú rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky, ale právne závery týkajúce sa ospravedliteľného omylu pri vstupe do držby na základe dedičského rozhodnutia sú aplikovateľné aj v posudzovanej veci, napr. sp. zn. 22 Cdo 2211/2000,

publikovaný pod č. C 1181, sp. zn. 22 Cdo 488/2004, zo dňa 27.02.2002, zo dňa 27.02.2002, sp. zn. 22 Cdo 1398/2000 zo dňa 27.02.2002.

11.2. Z uvedeného vyplýva, že právnym titulom (aj keď len putatívny), o ktorý sa opiera oprávnená držba, môže byť aj dedičské rozhodnutie o nadobudnutí veci dedičom, a to i v prípade, ak predmetom tohto titulu bola vec, ktorá v čase smrti poručiťa nepatrila do jeho majetku. Ak sa teda nadobúdateľ nehnuteľnosti na základe právnej skutočnosti spôsobilý k nabodnutiu vlastníckeho práva chopí držby pozemku (aj keď tento nebol vo vlastníctve poručiťa), môže byť so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere (konať v ospravedlniteľnom omyle), že je vlastníkom aj tohto pozemku. V danom prípade sa žalovaná v 1. rade chopila držby sporných nehnuteľností po poručiťovi spolu s nehnuteľnosťami tvoriacimi predmet tohto konania na základe relevantného právneho titulu, rozhodnutia o dedičstve G. Na základe uvedeného je teda zrejmé, že od tohto okamihu žalovaná v 1. rade mohla objektívne vstúpiť do držby sporných nehnuteľností v domnení, že tieto jej patria odvolávajúc sa na rozhodnutie o dedičstve s tým, že v takejto (oprávnenej) držbe, ktorá začala v roku 1983 pokračovala minimálne po dobu 10 rokov nerušene, t. j. minimálne do roku 1993, keď v konaní nebolo preukázané, že by v tomto období (10 rokov) bola niekým rušená, resp. že by mohla nadobudnúť vedomosť, že predmetné nehnuteľnosti jej nepatria. Naopak (ako vyplynulo z vykonaného dokazovania a tvrdenia strán sporu) zo strany žalobkyní došlo k zisteniu zmenšenia výmery ako aj k vyvíjaniu úsilia ohľadom zjednania nápravy nesprávnej výmery najskôr od roku 2011. Možno uzavrieť, že žalovaná v 1. rade, ktorá existenciu svojho vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam odvodzovala od právneho titulu, t. j. rozhodnutia o dedičstve bola spôsobilá nadobudnúť vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam vydržaním, pretože z jej strany došlo k naplneniu základných predpokladov vydržania (existencia /domnelého/ právneho titulu, dobromyseľnosť, oprávnenosť držby, nerušené uplynutie vydržacej doby), keď v konaní neboli preukázané skutočnosti, pre ktoré by bolo potrebné prisvedčiť opačnému záveru, že by jej konanie nespĺňalo znaky konania v ospravedlniteľnom omyle.

12. Na základe vyššie uvedených dôvodov sa odvolací súd stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie o dôvodnosti zamietnutia žaloby žalobkyní. Napriek tomu, že sa odvolací súd nestotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie o tom, že právny predchodca žalovanej v 1. rade nadobudol sporné nehnuteľnosti vydržaním, resp. ich mal v oprávnenej držbe ako dobromyseľný držiteľ, ktorá skutočnosť nemohla mať vplyv na vecnú správnosť jeho rozhodnutia, má odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie za to, že vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam bolo nadobudnuté vydržaním zo strany žalovaných. Uvedený záver nemôže spochybníť ani argument žalobkyne v 1. rade ohľadom spôsobu výstavby rodinných domov (uličná čiara) na ulici, kde sa nachádza sporná nehnuteľnosť (resp. že každý rodinný dom má vedľa pozemku pás k hranici susednej parcely o šírke 3 metre, napriek tomu, že otec žalovanej v 1. rade mal rovnako rodinný dom postavený s uličnou čiarou 10 metrov, vedľa rodinného domu k vedľajšiemu má cez 4 metre na úkor susednej parc. č. XXXX), pretože atypickosť parcel v rámci výstavby rodinných domou ešte nie je samo o sebe dôvodom pre nadobudnutie pochybnosti vlastníka o tom, že nie je vlastníkom svojej nehnuteľnosti. Odvolací súd sa preto stotožňuje s dôvodmi súdu prvej inštancie uvedenými v napadnutom rozsudku (v časti týkajúcej sa právneho záveru o nadobudnutí vlastníckeho práva vydržaním žalovanou v 1. rade - bod 19. až 20. odôvodnenia napadnutého rozhodnutia), na tieto poukazuje ako na správne, keď rozhodnutie súdu prvej inštancie (vo vyššie vymedzenej časti) zároveň považuje za správne skutkovo a právne zdôvodnené a zodpovedajúce požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia.

13. Odvolací súd záverom zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach uvedené konštantne pripomína a odvolací súd sa s týmto v plnej miere stotožňuje, preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05).

14. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v zmysle § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny vo vzťahu k žalobkyni v 1. rade potvrdil, keď nevzhliadol potrebu zmeny rozhodnutia podľa § 388 CSP, alebo jeho zrušenia podľa § 389 CSP.

15. Ustanovenie § 257 CSP nie je možné považovať za predpis, ktorý by zakladal jeho voľnú možnosť aplikácie (v zmysle svojvoľe), ale ide o ustanovenie, podľa ktorého je súd povinný skúmať, či v prejednávanej veci neexistujú zvláštne okolnosti hodné osobitného zreteľa, ku ktorým je potrebné pri stanovení povinnosti nahradiť trovy konania výnimočne prihliadnuť. Ustanovenie § 257 CSP preto nie je možné vykladať tak, že je naň možné prihliadnuť kedykoľvek bez zreteľa na základné zásady rozhodovania o trovách konania. Strane, ktorá mala vo veci úspech, nemožno nepriznať náhradu trov podľa výnimočného ustanovenia len na základe všeobecného záveru hodnotiaceho dopad rozhodnutia o určitom druhu nárokov (nález Ústavného súdu SR z 10.10.2018, sp. zn. I. ÚS 168/2018).

15.1. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd nevzhladol žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa odôvodňujúce aplikáciu § 257 CSP v danom prípade, a preto považoval odvolaciu námietku žalobkyne v 1. rade, že je na mieste rozhodnúť o nároku na náhradu trov konania podľa § 257 CSP, pretože bolo preukázané a nesporné, že pri zameraní pozemku v roku 1970 došlo k nesprávnemu zameraniu parc. č. XXXX na úkor parc. č. XXXX za nedôvodnú, resp. neodôvodňujúcu existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa.

16. Odvolací súd o trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP, a teda žalovaným v 1. a 2. rade plne úspešným v odvolacom konaní priznal nárok na ich náhradu voči žalobkyne v 1. rade v plnom rozsahu (100 %), keď o výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

17. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).